

بحران مالی در قاره سبز

دومینوی بدهکاری اروپا

از زمان شکل‌گیری وحدت پولی یورو، دست کشورهای این منطقه در جیب‌های یکدیگر بوده که این موضوع امروز گریبان اروپا را گرفته است.

با وجود تمام تلاش‌های صندوق بین‌المللی پول، بحران مالی در اروپا همچنان بلا تکلیف مانده است. آیا آلمان و اتحادیه اروپا، واقعاً مبلغ بسته یک تریلیون دلاری را که برای کمک مالی به یونان و تضمین ثبات مالی منطقه یورو طراحی شده است خواهند پرداخت؟

باید گفت پایان این ماجرا

چندان غیرقابل پیش‌بینی نیست. واقعیت این است که آلمان، فرانسه و بقیه کشورهای اروپایی گزینه‌های دیگری پیش روی خود ندارند. از زمان تشکیل پول واحد اروپایی، در طول یک دهه گذشته اقتصاد کشورهای عضو این منطقه به نحو فزاینده‌ای در هم گره خورده‌اند. نظام بانکداری و استقرار میان مرزی موجب شده است اقتصادهای کوچکتر این قاره مبالغ هنگفتی به یکدیگر و همچنین به همسایگان ثروتمندتر خود همچون آلمان و فرانسه بدهکار باشند.

همان طور که اتحاد برخی از کشورها یکی پس از دیگری آنها را وارد جنگ جهانی اول کرد، عدم پرداخت بدهی از سوی یک کشور، دیگر کشورها را نیز به لبه پرتگاه سقوط می‌کشاند که آمریکا هم می‌تواند از جمله آنها باشد. در حال حاضر، بزرگترین تهدید آن است که اقدامات کمک مالی اروپا ناکافی باشند و مشکلات کشورهای کوچکتر حوزه یورو به کشورهای بزرگتر مثل فرانسه و آلمان منتقل شوند. چنین اتفاقی نه تنها ادامه حیات یورو را تهدید می‌کند، بلکه می‌تواند بازارهای اعتباری را فلج کند (مانند فروپاشی بانک لیمن برادرز). بحران اروپا، بازارهای سهام را در سراسر جهان تحت تأثیر قرار داده و نرخ یورو را به پایین‌ترین میزان خود در ۱۹ ماه گذشته رسانده است.

در دومینوی فعلی بحران اروپا، یونان مهره اول است. این کشور نزدیک به ۱۰ میلیارد دلار به بانک‌های پرتغال بدهکار است که با توجه به سقوط دو پله‌ای پرتغال در شاخص S&P و همچنین هزینه‌های بالای استقرار، ناتوانی یونان در پرداخت بدهی‌های خود ضربه‌ای تکان دهنده برای این کشور بوده است. نکته آن که خود پرتغال رقمی معادل ۸۶ میلیارد دلار به بانک‌های اسپانیا بدهکار است.

به همین ترتیب تعداد کشورها زنجیروار افزایش

اقتصاد نظامی صهیونیست‌ها توسعه سر نیزه‌ای

رییس بانک مرکزی اسرائیل در اظهار نظری عنوان کرده است که در صورت انعقاد قرارداد صلح خاورمیانه، اسرائیل به اقتصادی پیش‌تاز در جهان تبدیل خواهد شد. استتلی فیشر که پس از تصویب قانون جدید از سوی مجلس، مبنی بر شفاف‌سازی بیشتر سیاست‌گذاری‌های بانک مرکزی برای یک دوره پنج ساله دوم در جایگاه خود ابقا شده، چالش‌های اصلی امروز اقتصاد اسرائیل را تسریع رشد و کاهش فقر دانسته و عنوان کرده که موفقیت اقتصادی رژیم صهیونیستی به برپایی ارتشی مستحکم و نیرومند بستگی دارد!

به گفته فیشر که در طول رکود اقتصادی جهانی، اقتصاد اسرائیل و بازارهای مالی این کشور را شناور نگه داشته بود، رسیدن به صلح با همسایگان اسرائیل می‌تواند رشد سریع‌تری برای اقتصاد این کشور به همراه داشته باشد. فیشر در سال ۲۰۰۵ به ریاست بانک مرکزی رسید که در آن زمان، بهبود اقتصادی اسرائیل آغاز شده بود. رشد اقتصاد این کشور تا سال ۲۰۰۸ سرعت قابل توجهی داشت. فیشر معتقد است در صورت تحقق چنین برنامه‌ای، ظرف مدت یک یا دو دهه، اسرائیل به یکی از پیشرفته‌ترین اقتصادهای جهان تبدیل خواهد شد. چنین اقتصادی در طولانی مدت به درجه‌ای از موفقیت خواهد رسید که قادر خواهد بود از نظر نظامی به دفاع از خود بپردازد.

فساد و فقر

اقتصاد اسرائیل با وجود وابستگی شدید به تجارت خارجی در مواجهه با بحران جهانی آسیب چندانی ندید. رشد اقتصادی اسرائیل در نیمه دوم سال ۲۰۰۹ بسیار قابل توجه بوده؛ به گونه‌ای که نرخ رشد سالانه آن در سه ماهه چهارم ۴/۸ درصد و در کل سال ۰/۷ درصد بوده است.

همچنین بانک مرکزی رشد ۳/۷ درصدی را برای سال ۲۰۱۰ پیش‌بینی کرده و با توجه به انتظار تورم بالا، نرخ بهره کوتاه مدت را به ۱/۵ درصد افزایش داده است. اما اجرای طرح جدید بانک مرکزی، نگرانی‌ها را برای مقابله با فساد گسترده‌ای که این روزها به رسوایی مقامات اسرائیل منجر شده افزایش داده است. در کنار آن، توسعه نظام آموزشی و کاهش بوروکراسی، فقر و اختلافات اجتماعی از مهمترین چالش‌های پیش روی رژیم صهیونیستی در آینده خواهند بود.

می‌یابند. ایرلند بدهی سنگینی به آلمان و بریتانیا دارد. همچنین به گفته بانک پرداخت‌های بین‌المللی، بانک‌های آلمان و فرانسه در معرض بدهی‌های اسپانیا قرار گرفته‌اند که مبالغ این بدهی‌ها به ترتیب ۲۲۰ و ۲۳۸ میلیارد دلار است. ایتالیا نیز که همواره از نظام مالی متزلزلی رنج می‌برد، ۳۱ میلیارد دلار از اسپانیا

طلبکار و ۵۱۱ میلیارد دلار به فرانسه بدهی دارد (نزدیک به ۲۰ درصد محصول ناخالص داخلی فرانسه).

ریاضت پیشگی

طبق آخرین برنامه‌های اعلام شده، اسپانیا و پرتغال که از سوی شرکای منطقه یورو و صندوق بین‌المللی پول تحت فشارهای شدیدی قرار گرفته‌اند، تضمین کرده‌اند اجرای اقدامات ریاضت اقتصادی خود را تسریع بخشند. وزیر دارایی اسپانیا عنوان کرده است این کشور قصد دارد کسری بودجه امسال خود را به میزان ۰/۵ درصد دیگر نسبت به محصول ناخالص داخلی کاهش دهد. در عین حال، پرتغال هم برای کاهش میزان کسری بودجه به نصف میزان فعلی در دو سال آینده، در نظر دارد مالیات‌ها را افزایش دهد. البته در یونان بسته ۳۰ میلیارد یورویی دولت برای کاهش هزینه‌ها و افزایش مالیات، اقتصاد این کشور را بیشتر در رکود فرو خواهد برد، به گونه‌ای که پیش‌بینی می‌شود اقتصاد یونان در سال ۲۰۱۰ با تنزل ۴ درصدی روبه‌رو شود.

به هر حال، بحران بدهی اروپا در حال تبدیل شدن به مشکلی اساسی و تهدیدی برای بنیان اقتصادهای حوزه یورو است. در حال حاضر، بعید نیست پس از رونق نسبی اقتصاد جهانی به دنبال رکود دو ساله، جهان بار دیگر دچار رکودی فراگیر شود. تنها راه باقی مانده، اتخاذ سیاست‌های سخت‌گیرانه‌ای است که کشورهای عضو اتحادیه اروپا به آن رسیده‌اند.

اما یک سؤال مطرح است و آن این که چرا تاوان سیاست‌های نادرست یک منطقه را کل جهان باید بپردازد؟ این سؤال، چالش منتقدان جهانی شدن در دهه‌های اخیر بوده است؛ چالشی تلخ که بازدارنده سیاست‌های جهانی شدن نیست. ■